

EIGEN BEDRIJF

BURN OUT

COMMISSIES

STAGE

MANTELZORGER

TOPSPORTER

EXTRA VAKKEN

ONDERWIJS IN EIGEN HAND



Interstedelijk
Studenten
Overleg

ONDERWIJS IN EIGEN HAND

INLEIDING EN
AANLEIDING

7.

ANONIEM

14.

JANNA

16.

COEN

8.

BRAM

10.

DIONNE

18.

CONCLUDEREND

20.

TAMIM

12.

COLOFON

22.

INLEIDING EN AANLEIDING

Beste lezer,

In Nederland studeren er rond de 700.000 studenten aan een Hoger Onderwijsinstelling. Deze studenten volgen een haast uni modale onderwijsmethode, veelal gecentreerd rond colleges, een schriftelijk tentamen aan het einde van het blok en eventueel nog tussentijdse toetsen of praktische opdrachten.

Door een gedrevenheid van het onderwijs om iedere student zich te laten ontplooiën, behoort het Nederlandse onderwijs tot de absolute top. Daar mogen wij best trots op zijn. Het ISO vindt alleen dat de methodiek van het onderwijs op bepaalde punten helaas achterhaald begint te raken. Het kan namelijk niet dat, in deze steeds meer individualiserende maatschappij, alle studenten in dezelfde curve passen.

Gelukkig delen wij deze overtuiging met steeds meer mensen. Het veld wordt zich langzamerhand bewust van hoe prangend de vraag naar flexibilisering is. Maar het blijft lastig om ons voor te stellen hoe deze flexibilisering precies vormgegeven moet worden. Daarom heeft het ISO in dit boekje de verhalen van een handvol studenten verzameld, elk in een unieke situatie, om aan te tonen hoe uiteenlopend de behoeftes van deze studenten kunnen zijn. Laat dit u inspireren.

Veel leesplezier.

COEN

Fysiotherapie,
Hogeschool Leiden



Coen is een topsporter die graag wat flexibeler onderwijs wil door:

- Meer begeleiding te krijgen
- Plaatsongebonden onderwijs te volgen
- Sommige vakken op een ander tempo te volgen

Al een aantal jaren ben ik een judoka op topniveau, zo heb ik in 2015 het NK en de European Cup Judo gewonnen. Als judoka ben ik vrij veel tijd kwijt aan reizen tussen mijn huis, mijn hogeschool en mijn training. Zo ben ik soms tot 4 uur op een dag kwijt aan reistijd. Ook kunnen trainingen en toernooien conflicten veroorzaken met mijn les- en tentamenrooster.

De Hogeschool helpt al door flexibel te zijn in de handhaving van mijn rooster. Zo is het voor mij mogelijk om lessen en soms zelfs tentamens te verplaatsen. Ook wordt er vanaf het tweede studiejaar een studiebeurs beschikbaar gesteld voor topsporters. Vooral het eerste is in mijn situatie een hele fijne mogelijkheid.

Helaas biedt de Hogeschool niet veel begeleiding aan studenten in mijn situatie. Verplaatsen naar andere werkgroepen is bijvoorbeeld iets wat ik zelf moet regelen. Ook duurde het vrij lang voordat ik een status als topsporter had. Het voelde soms alsof ik van het kastje naar de muur werd gestuurd voordat ik mijn eerste gesprek met een begeleider had. Na meerdere telefoontjes en mailtjes had ik eindelijk de eerste afspraak. En hoewel ik wel geniet van de voordelen die ik eerder al had beschreven, soms is het toch afleidend dat naast sport en studie, ook de administratieve rompslomp zo een groot deel van mijn dagelijks leven is geworden. Ik denk ook dat voor sommige topsporters dit een serieuze belemmering kan zijn, waardoor zij niet de hulp kunnen krijgen die zij nodig hebben.

De sleutel tot het makkelijker maken van de leef- en leersituatie van topsporters is denk ik intensievere begeleiding vanuit de universiteit. Een periodiek terugkoppelingsgesprek is bijvoorbeeld iets wat mij een stuk zekerder van mijn zaak zou doen voelen. Daarnaast valt het helpen bij het verplaatsen van lessen of toetsen ook onder die begeleiding. Het zou mij ook heel erg helpen als ik in staat was om vaker onderwijs te volgen dat niet plaatsgebonden is. Daarbij zouden online werkgroepen bijvoorbeeld een oplossing kunnen zijn. Een laatste punt is dat het als sporter soms moeilijk is om onderwijs op hetzelfde tempo te volgen als reguliere studenten. Als het mogelijk was om langer over vakken te doen, bijvoorbeeld vanwege een toernooi, of juist korter omdat dat op dat moment uitkomt, dan zou dat veel stress schelen en misschien ook resulteren in hogere cijfers.

BRAM

Psychologie,
Erasmus Universiteit Rotterdam



Bram is een ambitieuze student die wat meer uitdaging wil door:

- Vakken aan een andere intelling te volgen
- Het tempo van zijn studie aan te passen

Na de zomervakantie zal ik beginnen aan mijn tweede jaar van de bachelor psychologie. Dit vakgebied heeft mij altijd al geboeid. Ik ben namelijk al heel jong in aanraking gekomen met dit veld, doordat mijn vader psycholoog is. Toen ik van de middelbare school afkwam was ik dan ook heel enthousiast om te beginnen aan deze studie. En die interesse is er niet minder op geworden. Wel miste ik het afgelopen jaar wat uitdaging in het onderwijs.

Op de middelbare school was ik een echte harde werker, en stak ik moeite in het behalen van mijn diploma. Dit werd toen beloond met mooie resultaten. Dit systeem, waarin hard werken beloond werd, werkte bevorderend voor mijn motivatie. Op de universiteit gaat mijn studie mij heel makkelijk af. Dit is aan de ene kant heel erg fijn, want dat scheelt veel stress, maar aan de andere kant mis ik hierdoor wel een motiverende prikkel om hard te werken. Het liefst zou ik een manier hebben om te voldoen aan mijn behoefte aan meer uitdaging. Helaas voor mij waren er, zeker voor eerstejaarsstudenten, niet veel mogelijkheden hiervoor. Van mijn studieadviseur kreeg ik te horen dat vanaf het tweede jaar ik misschien in aanmerking zou komen voor het honoursprogramma of dat ik een tweede studie kon volgen.

Deze opties waren niet alleen niet beschikbaar op het moment, maar sloten ook niet helemaal aan op waar ik naar op zoek was. Ik had graag de mogelijkheid gehad om mijzelf meer interdisciplinair te verbreden. Dit zou kunnen door het mogelijk te maken voor studenten om een extra vak te volgen, het liefst aan een andere faculteit of universiteit. Zelfs als ik dit op eigen initiatief zou kunnen regelen, dan zou dat praktisch heel lastig zijn door de verplichte aanwezigheidsregels van mijn studie. Een andere optie waar ik heel blij mee zou zijn is als ik het tempo van mijn studie kon ophogen. Want de tijdsdruk, die vakken in kortere tijd afsluiten met zich meebrengt, zou ook bijdragen aan meer uitdaging. Als bijkomend voordeel zou ik hierdoor misschien ook meer tijd overhouden om, los van het reguliere curriculum, andere uitdagende activiteiten te ondernemen.

Kortom, het had mij afgelopen jaar, en de komende jaren, heel erg kunnen helpen als ik in staat was geweest om flexibeler om te gaan met mijn onderwijsprogramma, door extra onderdelen toe te voegen aan het curriculum of door het curriculum sneller af te leggen. Dit had mijn motivatie en prestatie veel goeds gedaan en ik zou waarschijnlijk ook het vak psychologie nog meer kunnen waarderen. Ik geloof namelijk dat het alleen mogelijk is om psychologie als geheel te bekijken als men ook wat van andere disciplines heeft meegekregen.

TAMIM

Psychologie en Bedrijfskunde,
Erasmus Universiteit Rotterdam



Tamim is een dubbele bachelor student
en heeft behoefte aan:

- Minder plaatsgebonden onderwijs
- Flexibiliteit in programmering

Het laatste jaar van de middelbare school was het niet makkelijk om een studiekeuze te maken. Ik had namelijk een hele brede interesse en had het gevoel dat er geen studie was die helemaal aansloot op wat ik in het academische onderwijs zocht. Toen heb ik besloten om twee studies te volgen, namelijk bedrijfskunde en psychologie. Dit was afgelopen jaar een hele intense en vooral interessante ervaring.

De faculteiten van mijn studies hebben allebei op momenten uitzonderingen gemaakt op regulier beleid om mij te faciliteren in mijn dubbele bachelor. Psychologie werkt bijvoorbeeld met probleemgestuurd onderwijs, wat inhoudt dat de meeste stof in de werkgroepen wordt overgedragen, die twee keer per week plaats vinden. Hierbij is het mogelijk voor studenten die een goede reden hebben, om te kiezen voor ochtend- of middaggroepen. Bij bedrijfskunde was het een keer mogelijk om een ander time slot te kiezen voor een computer toets.

Hoewel ik zeker blij was met de mogelijkheden die ik aangeboden kreeg door de faculteiten, voelde het wel als minieme hulp. Het was bijvoorbeeld niet mogelijk om bij psychologie een keer in de week in de ochtend, en de andere keer in de middag een werkgroep te volgen. Ook is aanwezigheid bij de werkgroepen verplicht bij deze studie. Bij bedrijfskunde was het niet mogelijk om mee te doen aan bonussystemen van vakken zonder fysiek aanwezig te zijn bij werkgroepen.

Voor mij was het fijn geweest als het mogelijk was om wat meer te schuiven in de momenten waarop ik vakken en werkgroepen volgde. Ideaal zou zijn om een moeilijk vak van de ene studie te volgen tegelijk met een makkelijk vak van de andere studie. Zo wordt de werklast meer over het jaar heen gespreid, wat het volgen van verschillende studies een stuk aantrekkelijker maakt. Een meer inhoudelijke reden daarvoor is dat sommige vakken van de verschillende studies ook aan elkaar relateerden. Het zou voor het begripsvermogen beter geweest als het mogelijk was geweest om deze vakken gelijktijdig te volgen.

Een tweede punt wat in mijn ervaring erg jammer was, was de plaatsgebondenheid van onderwijs. Bij psychologie heeft het missen van drie werkgroepen in een blok namelijk als consequentie het behalen van een negatief BSA. Hierdoor was ik meer bezig met het voldoen aan deze aanwezigheidsplicht, dan aan het ontwerpen van mijn ideale onderwijs-traject. Het zou fijn zijn als het onderwijs meer gericht zou zijn op de kennis die ik opdoe in plaats van waar ik die kennis opdoe.

ANONIEM

Bestuurskunde,
Universiteit Leiden



Anoniem is een student die het volgende graag wil:

- Een stage volgen, tegen studiepunten
- Serieuzer genomen worden door de universiteit over zijn/haar wensen in het onderwijstraject

Wat voor mij een inspirerende plek had moeten zijn met fijne mensen en mogelijkheden, bleek een saaie eenheidsworst. Toen ik in jaar één van mijn opleiding Bestuurskunde aan de universiteit van Leiden de mogelijkheid kreeg aangeboden om stage te lopen op een ministerie, werd mijn verzoek door de jaarcoördinator lachend weggewuifd. 'Je weet nog helemaal niks en trouwens, wie zou jou nu al willen hebben?' vroeg hij me nadat ik naar de mogelijkheden had geïnformeerd. Toen ik daar sputerend tegen inbracht dat een stage mij uitdagend leek en dat ik er zelf zorg voor zou dragen dat ik mijn reguliere vakken zou halen, vertelde hij me dat 'we op de universiteit een honours program hebben voor mensen die aan de reguliere opleiding niet genoeg hebben'.

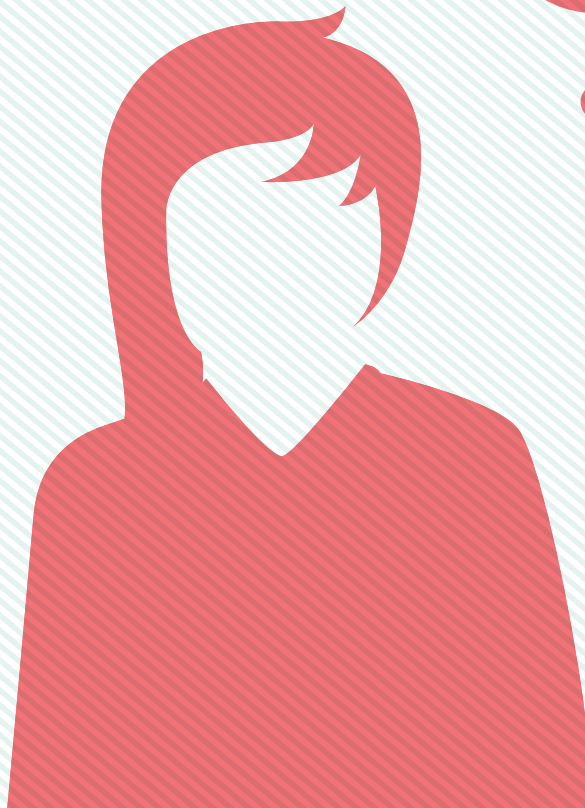
Het gesprek kan ik mij nog goed herinneren omdat het gedurende mijn eerste twee jaar aan de Universiteit symbool heeft gestaan voor de gang van zaken. Op de universiteit ben je niemand en aan uitzonderingen wordt niet gedacht. De enige extra curriculaire activiteiten die worden aangeboden (lees; toegestaan) worden door de universiteit zelf verzorgd. Deze strenge selectieprocedure vereist een gemiddeld cijfer van 7.5 en ieder ander wordt niet toegelaten. Dat er ook andere mogelijkheden bestaan om te excelleren wordt door de Universiteit niet onderkent. Toen ik in mijn tweede jaar opnieuw de mogelijkheid kreeg om stage te lopen op een enorm leerzame plek, heb ik opnieuw een verzoek ingediend. Deze werd weer afgewezen. Pas in het derde jaar zou ik een stage kunnen volgen en er studiepunten voor kunnen krijgen.

Een gave stage laat ik niet twee keer aan mij voorbij gaan dus heb ik deze naast mijn reguliere bachelor programma gevolgd, zonder enige vorm van begeleiding vanuit de Universiteit. De les die de Universiteit mij heeft geleerd? Enkel voor studenten die een 7.5 of hoger halen is er een, letterlijk en figuurlijke, weg buiten de boekjes.

Naam van deze persoon is bij het ISO bekend.

JANNA

Bedrijfseconomie,
Hogeschool Rotterdam



Janna is een student die graag door wilt stromen, maar wordt gehinderd door:

- Rigide toelatingseisen

HOGE
TOELATINGSEISEN

Komend jaar ga ik beginnen aan de opleiding Bedrijfseconomie. Dit is een beetje spannend, maar ik heb ook veel zin in studeren en economie en management & organisatie waren altijd mijn beste vakken op de middelbare school. Het lijkt me echt heel tof om bezig te gaan aan de Hogeschool, maar het liefst ga ik na het behalen van mijn propedeuse naar de Erasmus Universiteit om daar de opleiding Economie & Bedrijfseconomie te volgen. De reden hiervoor is omdat ik graag in het academisch veld wil werken en onderzoek wil doen naar economische processen, en ik denk dat beter te kunnen als ik aan de universiteit heb gestudeerd.

Ik schrok alleen een beetje toen ik onderzoek ging doen naar de mogelijkheden hiervoor. De EUR heeft namelijk als toelatingseis voor de opleiding economie het behalen van een 7,5 gemiddeld voor de hbo-propedeuse. Ik ben altijd wel goed geweest in economie en weet natuurlijk niet of dit gemiddelde behalen echt zo moeilijk zou zijn, maar toch is dit voor mij wel echt een tegenvaller. Want het studeren is niet het enige aspect van het studentenleven dat mij trekt en ik zou me graag ook op andere vlakken willen ontwikkelen. Zo was ik altijd op de middelbare school heel actief in schoolclubjes en zou ik graag bij een studentenvereniging willen, en daarbij in een commissie gaan. Als de toelatingseis voor de universiteit zo onmogelijk hoog is, dan durf ik ook minder goed mezelf tijdens het eerste jaar van mijn studie te focussen op extra-curriculaire activiteiten.

Op de open dag van de EUR heb ik nagevraagd hoe hard deze eis gehandhaafd wordt in de aanmeldingsprocedure. Wat ik te horen kreeg was dat deze eis niet voor niets was gekozen en ik deze maar moest behalen. Dat is heel jammer, want ik wilde me niet enkel op academische prestaties focussen tijdens mijn studie. En nu kan ik niet beginnen aan andere verbredende activiteiten. Dit doet af aan mijn motivatie voor mijn studie. Het zou volgens mij juist beter zijn als de universiteit flexibeler in hun toelatingsprocedure zou zijn door niet alleen naar cijfers, maar ook naar motivatie, buitenschoolse activiteiten en persoonlijke omstandigheden zou kijken. Want een zeven halen en daarnaast in een commissie zitten is ook heel knap.

Deze tekst is gebaseerd op verhalen die het ISO van studenten heeft gehoord. De persoon in kwestie is fictief.

DIONNE

Communicatiewetenschappen,
Universiteit van Amsterdam



Dionne wilde graag iets later beginnen met studeren maar miste:

- Een later instroommoment

TUSSENTJAAR

Dat ik wilde studeren is iets waar ik al vrij vroeg vrij zeker over was. Wat precies, is iets waar ik nogal moeite mee had. In het laatste jaar van mijn middelbare school lukte het toch om de knoop door te hakken. Na veel onderzoek en het bijwonen van studiekeuzeactiviteiten, was ik erover uit dat ik communicatiewetenschappen wilde gaan doen aan de Universiteit van Amsterdam.

Ik wilde alleen niet direct beginnen aan een opleiding na de middelbare school. Na zes jaar onderwijs volgen, vond ik het wel tijd om alles wat ik geleerd had in de praktijk te gebruiken en om mezelf bewuster te maken van de wereld om mij heen. Ik wilde om deze reden gedurende mijn examenjaar en de zomervakantie keihard werken, om vervolgens een periode in exotisch land te leven. Dit was vooral om bijzondere ervaring op te doen voor mezelf, maar ik geloof ook dat zulke projecten mensen maatschappelijk bewuster kan maken. Dit is natuurlijk iets wat heel belangrijk is voor mijn studie.

Iets waar ik tegenaan liep was dat ik hierdoor een heel jaar studievertraging opliep, terwijl ik eigenlijk maar een half jaar weg wilde. Na dit nagevraagd te hebben bij de UvA, kreeg ik te horen dat er inderdaad geen ander instroommoment was dan ik september. Natuurlijk snap ik dat dit luxeproblemen zijn, en ik voel mij dan ook niet benadeeld door mijn instelling. Maar toch pleit ik in mijn ideale onderwijs graag voor flexibelere instroommomenten voor het collegejaar, zodat studenten niet noodgedwongen studievertraging oplopen.

CONCLUDEREND

In dit boekje komen verhalen van een steekproef van 6 studenten aan bod. Deze studenten zitten allemaal in hele eigen situaties, van een topsporter, tot iemand die simpelweg wat meer uitdaging wil in zijn onderwijsprogramma.

De diversiteit onder deze studenten staat symbool voor hoe uiteenlopend de behoeftes van de studenten in Nederland zijn. Het is dan ook lastig om beleid te vormen op alle uitzonderingen. Het ISO heeft in 2014 (?) onderzoek gedaan naar hoe deze behoeftes het beste samengevat kunnen worden. Op basis van dit rapport, studeren op maat, concludeert het ISO dat er vijf vormen van flexibiliteit, of openheden, zijn waar studenten behoefte aan hebben:

OPENHEID IN TOELATING

Studenten hebben behoefte aan betere afstemming tussen instellingen wat betreft het toelatingsbeleid voor studies. Zoals het geval bij Janna.

OPENHEID IN TIJD

Studenten kunnen meerdere startmomenten voor het academisch jaar en meerdere tentamenmomenten gebruiken. Dit zou Dionne en Coen goed van pas komen.

OPENHEID IN TEMPO

Het zou mogelijk moeten zijn om vakken in hoger of lager tempo te volgen. Dit komt terug in de verhalen van Bram, Annoniem en Tamim.

OPENHEID IN PLAATS

Onderwijs zou minder plaatsgebonden moeten zijn, bijvoorbeeld door het mogelijk maken van onderwijs ergens anders dan op locatie volgen, of tentamens op andere plaatsen te kunnen maken. Een implicatie hiervan kan zijn dat ook het volgen van vakken aan andere instellingen makkelijker zou zijn. Deze behoefte komt overeen met de verhalen van Bram en Coen.
Openheid in programmering

Studenten zouden er baat bij hebben als er meer flexibiliteit zou zijn in het curriculum. Bijvoorbeeld door vakken op andere momenten te volgen, extra modules te implementeren, of door het opdoen van praktijkervaringen in het curriculum op te nemen. Dit komt terug in de verhalen van Coen, Tamim, Bram en Anoniem.

Ook op basis van deze openheden blijft het concretiseren van beleid vrij lastig. Het ISO zal daarom het initiatief nemen om met zijn onderwijspartners in gesprek te gaan, met als doel het realiseren van de flexibiliteit waar deze studenten behoefte aan hebben.

De lezers van dit boekje wil het ISO aansporen om zelf actief na te denken over het ideale, flexibele onderwijs, en om deze visie met het ISO te delen. Want uiteindelijk is het onderwijs een project van ons allen, en is het ook aan ons allen om het ideale onderwijs te realiseren.

COLOFON

CONTACTGEGEVENS

(030) 230 26 66

www.iso.nl

iso@iso.nl

BEZOEKADRES

Bemuurde Weerd o.z. 1

3514 AN Utrecht

SOCIALE MEDIA

 /HetISO

 /ISOstudent

VORMGEVING

Laura Bolczek

